

TE WARM OF TE KOUD OM TE WERKEN?

ABVV HORVAL

West-Vlaanderen

TE WARM?

De zomer, wie kijkt er niet naar uit.
Maar werken wanneer het zeer warm is, valt niet mee.

Afhankelijk van de aard van het werk wordt de warmte als overmatig beschouwd en moet de werkgever een aantal maatregelen nemen.

Wanneer is het te warm?

Het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (ARAB) schrijft een aantal maatregelen voor, die werkgevers in acht moeten nemen als het kwik boven een bepaalde maximum temperatuur gaat.

Wanneer is het te warm? De toelaatbare temperaturen zijn afhankelijk van het soort werk dat wordt verricht. De waarden voor blootstelling aan warmte worden vastgesteld uitgaande van de WBGT-index voor thermische belasting in functie van de fysieke werkbelasting:

Aard van het werk	Max. (WBGT - index)
Licht of zeer licht	29
Halfzwaar	26
Zwaar werk	22
Zeer zwaar werk	18

Let wel! het gaat om een fysieke arbeidsbelasting, niet over hoe zwaar een job mentaal kan wegen.

Een aantal voorbeelden:

Licht fysieke arbeid:

secretariaatswerk, het besturen van een wagen.

Middelmatig zware fysieke arbeid:

timmerwerk of tractor besturen.

Zwaar:

spitten, zagen met de hand, schaven, kruiwagens duwen en trekken.

Zeer zware fysieke arbeid:

zwaar spitten en graven, beklimmen van ladders en trappen.

Bij het meten van de temperatuur kijkt men naar de **temperatuur op de werkplaats**. Enkel bij werknemers die buiten werken wordt naar de buitentemperatuur gekeken.

De temperatuur moet gemeten worden met een **vochtige globethermometer** in plaats van met een gewone thermometer. Zo'n globethermometer bepaalt het gevoel van warmte op de werkplek op basis van zowel de temperatuur als de straling, de lichtsnelheid en de vochtigheidsgraad. Deze thermometers geven een lagere temperatuur (ongeveer 5 à 10 graden) aan in vergelijking met de normale huisthermometer! Hoe vochtiger het is, hoe kleiner het verschil; hoe droger, hoe groter.

Vochtige hitte wordt immers slechter verdragen dan droge hitte. Dat komt omdat het zweet niet of moeilijker verdamt, waardoor het lichaam niet of onvoldoende kan afkoelen.

Waar is de vochtige globethermometer?

Dergelijke thermometer is niet iets wat op elke bureau of werkplaats rondslingert. De arbeidsgeneeskundige diensten hebben dergelijke thermometers.

Welke maatregelen moet de werkgever nemen?

Wanneer de temperatuur te hoog is moet de werkgever een aantal preventiemaatregelen treffen:

- Werknemers die blootgesteld worden aan rechtstreekse zonnestrallen moeten **individuele of collectieve beschermingsmiddelen krijgen** (bv. zonnecrème, zonnebril, parasol, hoofddekseel,...). Het is aan de preventie-adviseur/arbeidsgeneesheer om vooraf te bepalen welke beschermingsmiddelen aangewezen moeten zijn en hoe ze gebruikt moeten worden.
- De werkgever moet de werknemers voorzien van **aangepaste frisdranken**. Ook hier adviseert de preventie-adviseur/arbeidsgeneesheer vooraf wat aangepaste frisdranken zijn.
- Het verlagen van de fysieke werkbelasting door aanpassing van de arbeidsmiddelen of van de werkmethodes
- Tevens moet de werkgever, binnen de 48 uur na de vaststelling van de overschrijding van de maximumtemperatuur, **kunstmatige verluchting** voorzien in de werklokalen.

- Indien de hinder, ondanks het invoeren van dergelijke maatregelen, voortduurt na deze 48 uur, (dus vanaf de derde dag) moet de werkgever een arbeidsregeling invoeren waarin **de aanwezigheid op de werkpost en de rusttijden afgewisseld worden**. Naarmate de temperatuur stijgt, hebben de werknemers ook recht op langere pauzes. Ook dit is geregeld:

Afwisseling in het werk		WBGT waarden		
	Licht werk	Halfzwaar werk	Zwaar werk	Zeer zwaar werk
45 min. werk - 15 min .rust	29.5°	27°	23°	19°
30 min. werk - 30 min. rust	30°	28°	24.5°	21°

Ook technische middelen zijn mogelijk, bv.:

- De warmte aan de bron beperken met behulp van isolerende en reflecterende schermen (de wanden van ovens isoleren);
- de warme lucht en de dampen afkomstig van specifieke operaties afvoeren;
- de temperatuur en de vochtigheid beperken door middel van klimaatregeling;
- rustlokalen met klimaatregeling ter beschikking stellen;
- de luchtcirculatie bevorderen indien de temperatuur lager is dan 35°C (ventilatoren);
- de fysieke eisen van het werk zoveel mogelijk beperken via mechanische middelen (takels, heftafels, heftrucks,...).

Het spreekt voor zich dat de werkgever beter tijdig maatregelen treft zodat de werknemers hun taken in normale omstandigheden kunnen uitoefenen, zonder te lijden onder de warmte.

Ozon

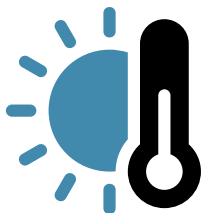
Bij aanhoudend warm weer treden er ook dikwijls verhoogde ozonconcentraties op. Mogelijke symptomen te wijten aan een ozonpiek zijn kortademigheid of abnormaal ademen, oogirritatie, keelirritatie en hoofdpijn. Over de bescherming tegen ozon van klimatologische oorsprong zijn in de arbeidsreglementering geen afzonderlijke bepalingen opgenomen.

Dat wil echter niet zeggen dat er geen maatregelen getroffen moeten worden.

Blootstelling aan ozon van klimatologische oorsprong dient beschouwd te worden als een arbeidsrisico waartegen preventieve maatregelen moeten worden voorzien. De beste bescherming wordt geboden door organisatorische maatregelen, zoals bijvoorbeeld:

- zware lichamelijke arbeid enkel tijdens de ochtend of voormiddag verrichten, omdat de ozonconcentraties dan het laagst zijn;
- overwerk vermijden;
- lichtere arbeid verrichten zodat het ademvolume en de ingeademde dosis ozon verminderen;
- binnen of in de schaduw i.p.v. buiten werken;
- rustpauzes binnenshuis voorzien;
- extra belasting door andere prikkelende stoffen vermijden;
- werkplaatsen in open lucht met een zonnedak afschermen.

TE KOUD?

Bepaalde mensen houden van de warmte, anderen kijken uit naar iets koudere dagen.

Net als bij het werken in te warme temperaturen zijn er regels afhankelijk van de aard van het werk waarmee men moet rekening houden als het te koud is om te werken.

Wanneer is het te koud?

Het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming (ARAB) schrijft een aantal maatregelen voor, die werkgevers in acht moeten nemen als het kwik onder een bepaalde temperatuur gaat. De wetgever maakt een onderscheid tussen werken:

- in gesloten werklokalen
- in open werklokalen of werkplaatsen in openlucht
- in koelcellen.

Werken in gesloten werkplekken

Voor het werken in gesloten en doorlopend bezette ruimten zijn de minimumtemperaturen die op de werkplaats moeten heersen weergegeven in onderstaande tabel. Deze temperaturen zijn bepaald in functie van de aard van het werk (gaande van zeer licht tot zeer zwaar werk).

Aard van het werk	Min.temperatuur
Zeer licht werk	18°
Licht werk	16°
Half zwaar werk	14°
Zwaar werk	12°
Zeer zwaar	10°

De minimumtemperaturen worden gemeten met een droge thermometer.

Onder bepaalde voorwaarden mag het in lokalen waarin niet continu gewerkt wordt, toch kouder worden:

- na advies van de preventie-adviseur/arbeidsgeneesheer en akkoord van het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk;
- de werknemers moeten regelmatig in verwarmde lokalen kunnen vertoeven;
- de werknemers moeten uitgerust zijn met aangepaste beschermingsmiddelen.

Wanneer de minimum temperatuurdrempels worden bereikt, moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- de werknemers moeten voorzien worden van gepaste beschermingskleding.
- Er worden technische middelen voorzien om de beschermingskledij na gebruik te drogen.
- de snelheid van de luchtstroom in de gekoelde lokalen moet worden beperkt tot een niveau dat verenigbaar is met de werking van de installaties.
- er worden warme dranken ter beschikking gesteld van de werknemers.
- Bovendien kan de preventie-adviseur/arbeidsgeneesheer in alle gevallen een rusttijd opleggen die moet worden genomen in behoorlijke verwarmde ontspanningsruimten

Werken in open werklokalen of werkplaatsen in open lucht

Tijdens de periode tussen 1 november en 31 maart van het daaropvolgende jaar moeten de open werklokalen en de werkplaatsen in open lucht van een voldoende aantal verwarmingsinrichtingen voorzien zijn.

Wanneer het ingevolge de weersomstandigheden nodig blijkt en in elk geval wanneer de buitentemperatuur lager is dan 5° C, moeten deze verwarmingsinrichtingen in werking worden gesteld.

Onder dezelfde voorwaarden dienen ook warme dranken verstrekt te worden. Eventueel (mits akkoord van het CPBW) mogen de verwarmingstoestellen zich binnen bevinden, zodat werknemers zich regelmatig kunnen gaan opwarmen.

TE WARM OF TE KOUD DE PREVENTIE-ADVISEUR/ARBEIDSGENEESHEER EN HET CPBW SPELEN EEN BELANGRIJKE ROL!

De **preventie-adviseur/arbeidsgeneesheer** bepaalt welke maatregelen moeten worden genomen om een juiste acclimatisering van de werknemer aan de warmte of de koude te verzekeren.

Hij geeft een voorafgaand advies inzake de keuze en het gebruik van de collectieve of individuele beschermingsmiddelen, alsook inzake het toepassen van de toegestane rusttijden en het gebruiken van de ontspanningslokalen.

Verder moet hij de werknemers inlichten over de aard van de dranken die hun door de onderneming moeten worden verstrekt.

Het **Comité voor Preventie en Bescherming van het Werk (CPBW)** speelt een belangrijke rol. Vooraf kunnen zij afspraken met de werkgever inzake aangepaste maatregelen.

Als preventie en advies niet volstaan of er is betwisting betreffende de interpretatie of de vaststelling van de minimum of maximumtemperaturen dan kan men beroep doen op de regionale directie van het **Toezicht op het Welzijn op het Werk**.

Over interpretatie van de regelgeving: schriftelijk bij de **Algemene Directie Humanisering van de Arbeid**.

Vul: Conny Demonie, ABVV Horval | W-VI, Jules Peurquaetstraat 27, 8400 Oostende.

Niet op de openbare weg gooien - JUNI '20
De uitgever streeft naar optimale betrouwbaarheid en volledigheid, waarvoor ze echter niet verantwoordelijk kan gesteld worden.

ABVV HORVAL

West-Vlaanderen

www.horvalwvl.be